BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { În Capitală 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 221 Marți 13 August 1940
8 Pagini P

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

ARTELE ȘI RĂZBOIUL

Inter arma silent musae, — spuneau vechii romani. (In timp de război artele amutesc). Poeții își pun inima în cui ca să îmbrace armurile de război, sculptorii și pictorii își schimbă uneltele de plăsmuire a frumosului etern cu uneltele morții și ale distrugerii.

Așa ar trebui să fie mai ales în condițiunile în care se poartă azi războaiele, când zăngănitul armelor de altă dată ce acoperea și făcea inactuale acordurile de liră, este înlocuit cu infernul mijloacelor de luptă modernă, de natură să taie pentru totdeauna sursele și aripele inspirației artistice.

Și, totuși, spiritul nou al vremii, în care a fost călit sufletul noilor generații, a putut să-l înarmeze cu astfel de virtuți de adaptare, încât războiul nu numai să nu însemne pentru aceste generațiuni divorțul lor total de mărețiile și binefacerile creației artistice, dar el să devie o sursă nouă de inspirație creatoare pentru puținii aleși, un refugiu, un balsam de mângâiere și întărire pentru cei mulți.

Iată pilda impresionantă pe care ne-o pune azi sub ochi Germania beligerantă, în toiul celui mai vast și mai crâncen război din câte a cunoscut omenirea. Activitatea artistică nu numai că n'a suferit nici o sincopă, pe niciunul din câmpurile ei de manifestare, dar a fost întreținută și adaptată exigențelor războiului, cu o supleță, care nu i-a scăzut cu nimic forța de creațiune și nici prestigiul și darul de captivare a sufletului poporului german.

In scurta pauză dintre cele două mari faze ale războiului — campania din Polonia și ofensiva din Vest — Führerul a ordonat organizarea marei expoziții de artă germană dela München, care, la 27 Iulie a. c., și-a deschis pentru a patra oară porțile în Casa artei germane. Au fost expuse 1462 opere selecționate, aparținând la 781 artiști. Mai multe și mai mulți decât în anii precedenți și reprezentând o valoare culturală de primul ordin, tocmai prin coincidența războiului, ceeace a și determinat presa de specialitate să sublinieze că, prin război, creația artistică a căpătat noui impulsiuri. Scopul acestei demonstrațiuni, casi al celor trei precedente, este de a da o privire generală, completă, asupra picturii, plasticei și graficei germane, scotând în acelaș timp la suprafață marile talente dintre artiștii contimporani. Nu este, mai ales, lipsită de semnificație prezența unei grupe, dominată de tablouri cu subiecte din războiul actual și din cel precedent.

Tot atât de important și de semnificativ este însă gestul conducătorului de azi al destinelor germane, care, ținând să împărtășească poporului german minunile muzicei wagneriene, în cadrul magnific dela Bayreuth, plăsmuit de însuși titanul muzicei germane, Richard Wagner, a invitat la teatrul de pe colina verde a orașului festiv 19.000 de auditori, aleși din rândurile luptătorilor bravi, răniților, lucrătorilor de pe front și din întreprinderile de armament, drept mulțumire față de ceeace au făcut pentru neamul și patria germană.

Oaspeții Führerului au avut drumul, adăpostul și ospătarea cu totul gratuite și în aceleași condițiuni casi oaspeții obicinuiți ai acestor festivități. Au venit soldați, răniți, surori de caritate, muncitori și muncitoare, adesea în costumele provinciei, mineri în hainele lor negre, conduși de tineretul hitlerist, ca să viziteze locurile și instituțiile demne de văzut și fiind serviți în restaurantele orașului de membrele „Serviciului muncii feminine" în rochiile lor albastre și cu basmale roșii.

In fiecare dimineață li s'au ținut oaspeților prelegeri explicative asupra operii ce se reprezenta seara, iar rolurile din operele reprezentate („Olandezul zburător" și „Ciclul Niebelungilor") au fost interpretate de cei mai mari artiști ai Germaniei. La fel și dirijorii, technicienii și întreg personalul ajutător.

Este un semn al direcției, spre care se îndrumează evoluția spiritului social și însăși civilizația evului nostru, evoluție pe care accidentul războiului nu numai că nu o zădărnicește, dar îi imprimă impulsuri și mai luminoase, și mai categorice, în vederea desvoltării și desăvârșirii ei din vremurile de pace care se apropie.

Harta etnografică a regiunii dunărene

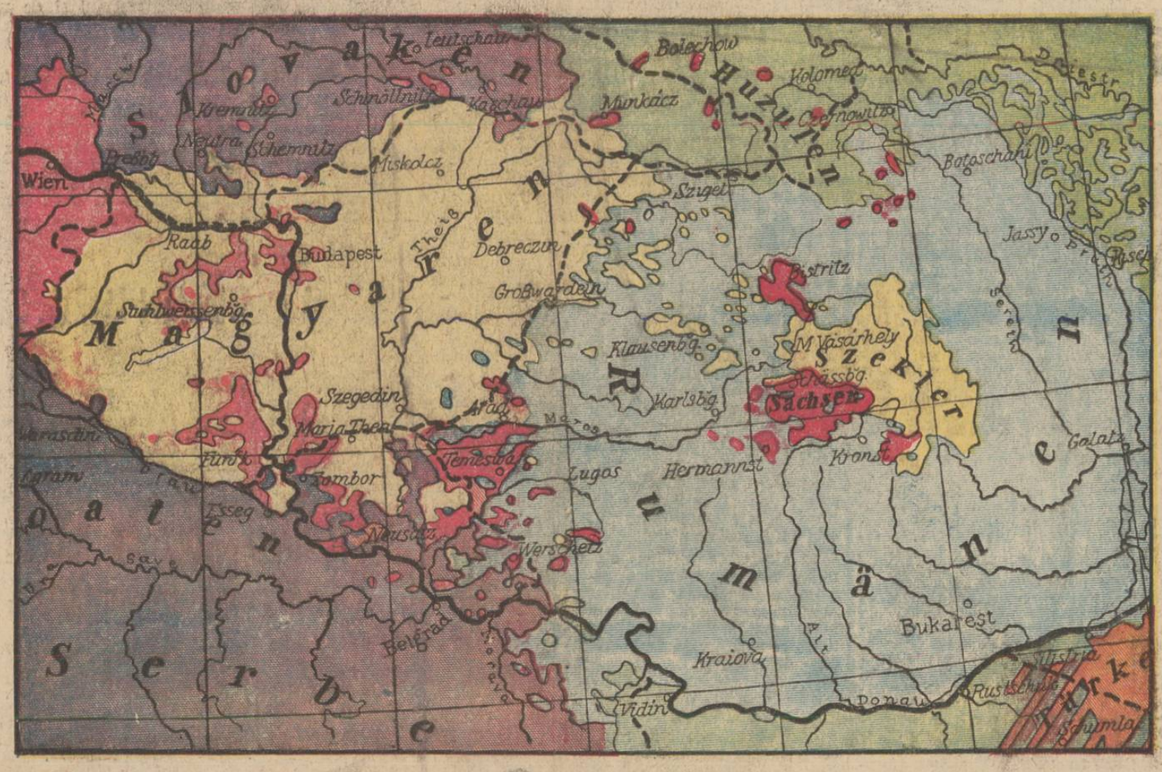

Această hartă e reprodusă din atlasul general german publicat de d. dr. Ernest Ambrosius în 1930 Albastru: români; galbeni: secui și maghiari; roșu: germani; cenușiu: iugoslavi. După cum se vede, din această hartă germană reese că situația actuală românească corespunde caracterului național unitar românesc al țării noastre.

SITUAȚIA JURIDICĂ A EVREILOR

Decretul lege prin care se statornicește situația juridică a evreilor, decret al cărui text l-am publicat în numărul nostru de Vineri, constitue un pas spre rezolvirea unei probleme care trebuie să găsească o soluționare echitabilă pe plan internațional.

La noi problema evreiască are un caracter mai grav decât aiurea, nu din cauze religioase ori rasiale — toleranța românească în această privință e proverbială și poate de aci pornește înrăutățirea situației — ci din cauze economice izvorâte din numărul covârșitor de mare de evrei, veniți de prin alte meleaguri, să se stabilească în România.

Gravitatea problemei o zugrăvește orice statistică din orice domeniu de activitate economică, financiară, comercială, industrială, profesională etc. etc.

Vom cerceta deci pe capitole prevederile legii, vom sugera ameliorări ori îndreptări pentru a se spune cu drept cuvânt că „prin ea se statornicește dreptatea poporului român", de oarece cum spune d. profesor Ioan V. Gruia, ministrul justiției, autorul legii, în expunerea de motive, statutul publicat înseamnă „UN PUNCT DE PLECARE într'o lucrare pe care timpul, cu diferitele lui impulsuri și răzvrătiri, urmează să definească și să desăvârșească, o rezolvire a problemei prin mijloacele noastre lăuntrice".

Autorul legii arată că de s'ar fi luat la vreme măsuri administrative pentru stăvilirea puhoiului ce ne invada, n'am fi avut azi nevoe de statornicire precisă, de o reglementare a existenți unor oaspeți pe care nu noi i-am poftit.

Bazați pe perfecționările pe care conducătorii statului trebue să le aducă pe calea rezolvirii pacinice și practice a problemei, subliniem din capitolul „apărarea comunității românești" preciziunea d-lui ministru Gruia că legi speciale cu caracter economic, ce vor urma, vor proceda ca reglementarea și confrolul activităților economice să fie în cadrul economiei generale a statului.

Subliniem de asemenea prevederile art. 8 din lege prin care se arată că un jurnal al consiliului de miniștri va stabili îndeletnicirile și profesiunile libere pe cari le pot exercita evreii veniți în țară după 1918, capitol care interesează și pe români și pe evreii stabiliți de mai multă vreme în țară și care constitue unul din punctele nevralgice ale problemei evreești în România de azi.

SUB SEMNUL RĂSPUNDERILOR

de I. LUGOSIANU

Unul din cele mai mari procese politice ale istoriei se va desbate, în săptămânile care urmează, în Franța, la Riom, unde s'a constituit, pe temeiul noii legi decretate de guvernul Mareșalului Petain, Curtea de justiție, care va încerca să stabilească — după criterii și cu obiective, pe care nu le cunoaștem încă precis — răspunderile înaltului comandament și ale unei întregi generații de conducători politici pentru pierderea războiului.

Această uriașă punere în acuzare poate fi un prilej de meditații asupra artei grele de a guverna și a fragilității succeselor politice ale oamenilor, cari, chemați mâine să se descarce de grave invinuiri, au cules nu de mult aplauzele compatrioților și au recoltat puternice majorități sau unanimități, pentru actele lor, din partea adunărilor, care reprezentau în acel timp Franța legală.

Politica poate fi arta de a crea și exploata aparențele, dar trebue să fie mai ales știința de a prevedea, cu noaște și folosi realitățile. Politica, părând că nu cere altceva decât consacrarea schimbătoare a aprobării masselor, oricine se poate socoti îndreptățit oriunde pentru orice misiune. Cultul incompetenței era o expresie consacrată în Franța de treizeci de ani de critică și, din nefericire, adeseori de multe decenii de practică. Politica pare ușoară și exercițiul ei pare deschis oricui, fiindcă, în viața publică, meritele consfințite ae acte nu pot fi recunoscute de cât târziu, fiindcă răspunderile sunt neprecise și repede uitate de îngăduința neistovită a publicului, în repedea succesiune a evenimentelor; fiindcă tehnica politicii îi ascunde de multe ori fondul; aparențele personale fugare îi eclipsează de multe ori conținutul de realități naționale și fiindcă adevărul este greu de statornicit în grămada activităților colective și în complexitatea relațiilor internaționale.

In tragedia Franței învinse raspunderile, care vor trebui stabilite de Curtea de la Riom, în regim de ocupație și în atmosfera amară a înfrângerii, sunt desigur numeroase, dar pare greu de precizat, care dintre ele au fost cauzele imediate și hotărîtoare ale dezastrului: dezordinea morală și anarhia politică; nepregătirea tehnică, greșelile tactice sau spiritul pasiv de aefensivă sistematică al unui comandament amăgit de prejudecata războiului lung; haosul provocat de mulțimea refugiaților, cari au stânjenit libertatea de mișcare a trupelor de operații și insuficiența contribuției militare a aliaților sau neutrilor, cari au fost ajutați fără nici o coordonare prealabilă a planurilor Statelor Majoare; credința preconceptă în înfrângere ori optimismul ușor al acelei stări de spirit, care confunda dorințele comandamentului cu realitățile și ducea la primejdioasa iluzie — de atâtea ori constatată și de atâtea ori desmințită de evenimente — de a se considera superior adversarilor.

Dacă greșelile militare vor fi mai greu de stabilit, erorile politice îngrămădite timp de ani îndelungați, în ordinea internă, ca și în cea externă, se vor lămuri cu mult mai precis pentru Curtea de la Riom. Ca străini cele dintâi ne interesează mai ales prin răsunetul hotărîtor, pe care le-au avut în politica externă a Franței. Răspunderile diplomatice aparțin însă domeniului public al politicii internaționale. Le-am arătat adeseori în aceste coloane, cu simțul de măsură necesar în asemenea critici. Ele se pot rezuma în două capitole de căpetenie: refuzul de a constata realitățile din afară, în toată întinderea și adâncimea lor, care a dus la o informație greșită asupra situației internaționale, funestă prin consecința ei de a nu prețui valoarea adevărată a adversarilor și incapacitatea de a reacționa, printr'o politică limpede în prezența evenimentelor internaționale, care a făcut Franța — în ultimii zece ani — să încerce în același timp mai multe politici fără a face cu hotărîre niciuna și s'a rămâne astfel divizată și față de prieteni și față de adversari.

Va avea Curtea de Justiție putința, competința sau răgazul să ducă până la capăt această vastă anchetă istorică asupra răspunderii, care apasă pe umerii unei întregi generații politice prea șubrede pentru sarcina, pe care destinul a pus-o pe umerii ei? Nu știm. Insă ceeace pare de pe acum sigur, este că acest proces are mai ales un caracter intern și că opera de reformă morală și politică, pe care pare menit s'o înfăptuiască, nu va găsi răsunet la învingători. Un articol recent din „Popolo d'Italia", examinând activitatea reformatoare a Mareșalului Pétain, spune: „Franța dela Versailles, Franța, care ne-a răsplătit printr'o recunoștință din cele mai negre, care s'a opus la orice aspirație legitimă a Italiei, care a primit, recrutat și onorat antifascismul cu speranța de a face din el o armă contra noastră ....această Franță nu are drept la circumstanțe atenuante. Ea rămâne Franța, care trebue să-și încheie socotelile cu Italia învingătoare".

Proces internațional istoric, care se desbate în același timp cu procesul de politică internă al fruntașilor politici și șefilor militari învinși!

In corpul ziarului:

— Sosirea unei delegații economice italiene în Capitală.

— Se impun cu un leu toate vânzările până la 50 lei.

— Modificarea decretului lege din 12 Iulie c. privitor la acțiunile societăților petrolifere.

— Festivitățile străjerești dela Breaza și Predeal la care a participat și Măria Sa Marele Voevod Mihai.

— Răspuns la unele aserțiuni ale postului de radio Budapesta.

INCIDENTE LA LEGAȚIA LITUANĂ DIN BERLIN

REPREZENTANȚII DIPLOMATICI LITUANI REFUZĂ SĂ PREDEA LEGAȚIA IMPUTERNICIȚILOR SOVIETICI

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 10. — In urma hotărîrii, aprobată de Sovietul Suprem, de a se incorpora Estonia, Letonia și Lituania la U. R. S. S., s'au făcut eri aci demersuri pentru preluarea reprezentanțelor diplomatice ale acestor trei state de către reprezentanții Uniunii Sovietice.

La legațiile estonă și letonă, reprezentanții sovietici s'au înțâlnit cu însărcinații de afaceri ai acestor reprezentanțe, care s'au declarat imediat dispuși să le predea, declarând în același timp că vor să se înapoieze în țările respective.

Cu totul altfel s'au petrecut lucrurile la legația lituană unde reprezentantul sovietic, Tichomirov și însoțitorul său dela consulatul din Berlin au fost întâmpinați de titularul secțiunii comerciale a legației. După cum se știe, fostului ministru al Lituaniei la Berlin, colonelul Skirpe, i s'a retras cetățenia lituană, respectiv sovietică, în urma protestului său împotriva actualei stări de lucruri din Lituania. Reprezentantul comercial al legației lituane a refuzat să predea legația.

Cu toate că faptele au fost notificate ambasadei sovietice de aci, nu s'a produs până acum vreo intervenție a acesteia la Wilhelmstrasse. De adăogat, că o a doua intervenție a ambasadei sovietice, făcută pe cale telefonică, pe lângă legația lituană, a avut acelaș rezultat, comunicându-se printr'un funcționar inferior refuzul de a o preda.

Se amintește, de asemeni, că colonelul Skirpe a intervenit pe lângă autoritățile germane, cerând protecția acestora.

Răspunsul autorităților germane nu e încă cunoscut, dar s'a putut observa că au fost postați doi polițiști germani în fața clădirii legației.

Pe de altă parte, trebue relevat, că azi a fost la legația lituană o recepție, în cursul căreia colonelul Skirpe a primit pe 100 de țărani lituani din Statele Unite, născuți acolo și bucurându-se astfel de cetățenia americană. Țăranii se întorseseră acum câțiva ani din Statele Unite în patria lor, pe care s'au hotărît însă să o părăsească, în urma încorporării ei la Soviete. După o serie de peripeții, țăranii au isbutit să plece din Lituania și sunt acum pe punctul de a se îmbarca pentru America.

Colonelul Skirpe a comunicat țăranilor motivele pentru care i s'a retras cetățenia lituană, accentuând că nu recunoaște acest procedeu.

Țăranii au promis colonelului să facă cunoscută celor peste 800.000 de lituanieni cari trăesc în Statele Unite, actuala situație din țara lor de origină și să activeze în același timp pentru schimbarea acestei stări de lucruri.

Anglia impiedică exportul cerealelor argentiniene în Franța

Buenos Aires, 10 (Rador). — *Corespondentul agenției „Stefani" transmite:*

Guvernul francez a fost nevoit să anuleze cumpărătura de grâu argentinian ce urma să fie transportat în Franța de trei vapoare grecești.

Această măsură a fost necesară din cauza atitudinii guvernului britanic, care a pus în vedere armatorilor că vapoarele lor vor fi confiscate cu întreaga încărcătură.

Această atitudine este dăunătoare nu numai pentru Franța, ci și pentru Argentina care nu-și poate exporta cerealele pe pieețele europene.

ARMATA ITALIANĂ

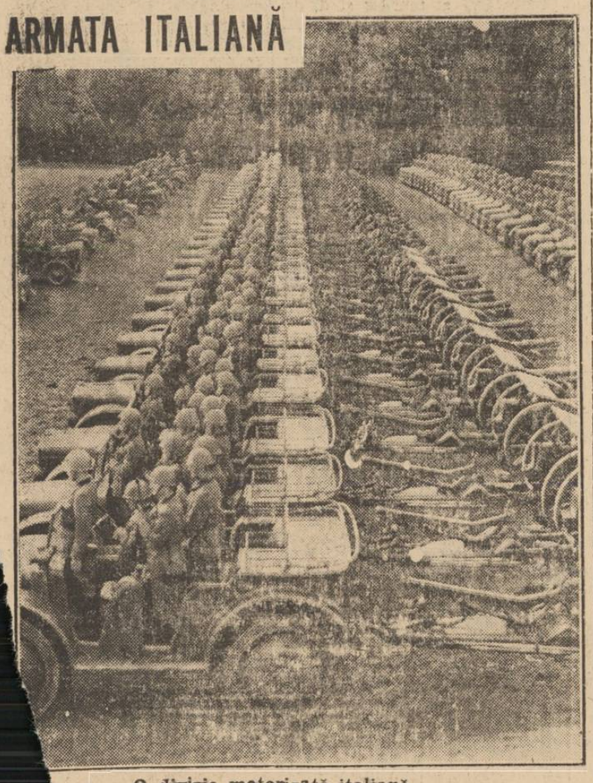

O divizie motorizată italiană

EMISIUNILE IN LIMBA ROMÂNĂ LA POSTURILE DE RADIO ITALIENE

Roma, 10 (Rador). — *Cu începere dela 12 August, posturile de radio italiene vor face două emisiuni zilnice de știri în limba română: dela ora 18,20 la 18,25 pe lungimile de undă 19,70 și 25,51, iar dela ora 22,20 la 22,30 pe lungimile 16,84, 19,70, 25,40 31,15, 41,55 și medii 221 și 263.*

Cu începere de Sâmbătă 17 August, va avea loc în ficeare Sâmbătă între orele 17,55 și 18,10 o emisiune specială destinată României, al cărei program cuprinde conversațiuni și muzică.

Transmisiunea va avea loc pe undele 19,70 și 25,51.

Hidroavionul „Clare" a traversat Atlanticul în 12 ore și 20 minute

Londra, 10 (Rador). — *Hidroavionul „Clare" a sosit într'un port din sud-vestul Angliei, venind din America.*

El a efectuat traversarea Atlanticului, de la Botwood la Foynes (Irlanda) în 12 ore și 20 de minute.

In această călătorie de inapoiere „Clare" a transportat, în afară de coletărie și poștă, șase pasageri. Patru dintre aceștia sunt tineri piloți americani cari vor face, cu avioane de război britanice, naveta între uzinele ce produc aceste avioane și baza lor de semnicin din Anglia.

EVENIMENTELE ZILEI COMENTATE LA ROMA

PROGRESELE TRUPELOR ITALIENE IN SOMALIA BRITANICĂ. — UN SFERT DIN FLOTA COMERCIALĂ ENGLEZĂ A FOST SCUFUNDATĂ. —

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Roma, 10. — Nouile și continuile progrese înfăptuite de trupele italiene în Somalia britanică constitue și astăzi subiectul de cel mai mare interes, pentru presa de aici. In această privință, se scoate în relief cât de inutil este faptul că englezii încearcă, cu inabila lor propagandă, să micșoreze efectul succeselor italiene, spunând că în zonele cucerite trupele britanice erau cu mult inferioare acelora pe cari le înfruntau. Succesele italiene se datoresc exclusiv vitejiei trupelor cari s'au luptat în acest sector, iar pe de altă parte trebue să se lupte în condiții de teren și de climat cât se poate de rele. Aceste considerente n'ar trebui decât să sporească valoarea operațiilor italiene.

Presa de aici se mai ocupă de situația Angliei, tot mai gravă, întrucât un sfert din flota comercială britanică zace în fundul mărilor, iar restul se găsește într'o situație tot mai primejdioasă.

Acțiunea efectuată de Germania în apele insulei Wight pare a fi pricinuit multe preocupări la Londra, care s'ar gândi să părăsească actualul sistem al convoaelor. Dacă ritmul scufundărilor va spori, ca în ultimul timp, se spune că pentru luna Octombrie jumătate din flota comercială britanică va fi definitiv scufundată, ceeace va spori greutățile de aprovizionare pentru insulele engleze.

Cât despre situația balcanică, în special despre România, nu e nimic interesant de semnalat. Aceste cercuri politice se mențin mereu rezervate, declarând că n'au încă elemente suficiente pentru a judeca situația.

Discursul d-lui Gigurtu a fost publicat cu relief, dar fără comentarii. Unele ziare semnalează o atitudine mai conciliantă față de Ungaria, din partea presei române. Cât despre rest se dau vești trimise din capitalele interesate și se așteaptă clarificarea situației care trebue să survină în scurt timp.

E. C.

„Micul bagaj" al pionerilor germani